

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๘

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๓

ฝ่ายเวตาลเมื่อเล่าเรื่องจบลงแล้ว ก็เสริมกล่าวแก่พระราชว่า “โอ **อารยบุตร** ข้ามีความสงสัย
อยู่อย่างหนึ่งในเรื่องที่เล่ามานี้ว่า...ทรงเห็นว่าเป็นความผิดของใคร...โปรดทรงวินิจฉัยให้ข้าฟังหน่อยเถอะ
เพราะพระองค์ก็ได้ชื่อว่าเป็นยอดนักปราชญ์ผู้หนึ่ง โอ ราชะ ถ้าพระองค์ไม่กล่าวคำจริง ทั้ง ๆ ที่ทรงรู้ดี
อยู่แก่ใจแล้วละก็ พระเศียรของพระองค์จะต้องแยกออกเป็นร้อยเสี่ยงแน่เทียว”

นิทานเวตาล เรื่องที่ ๑, พระราชนิพนธ์โดย กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

๑. “อารยบุตร” หมายถึงใคร

- ก. เวตาล
- ค. พระราชา

- ข. พระโยคี
- ง. นักปราชญ์

๒. จากบทอ่านอนุมานได้ว่าเวตาลมีลักษณะตามข้อใด

- ก. รู้จริง
- ค. ไม่จริงใจ

- ข. มีสติ
- ง. มีปัญญามาก

๓. กลวิธีการพูดของเวตาลมีลักษณะเช่นใด

- ก. ยุยง
- ค. เย้าหยอ

- ข. ยั่วยุ
- ง. เย้าหยอก

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๖

โอดวงดาเรศด้อย
ดับดั่งดวงจกกลับ
ขวลาจะลาลับ
หลับถึนตรอมละห้อย

เดือนดับ
พุ่มร้อย
นุชพี่ แพงเอย
อยู่ห้องนอนหลังๆ

นิราศนรินทร์, นายนรินทร์ธิเบศร์ (อิน)

๔. บทอ่านนี้เกิดขึ้นช่วงเวลาใด

- ก. ช่วงเย็น
- ค. ช่วงใกล้รุ่ง

- ข. ช่วงสาย
- ง. ช่วงกลางดึก

๕. คำในข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับแสง

- ก. ดาเรศ
- ค. จกกลับ

- ข. เดือน
- ง. พุ่มร้อย

๖. ข้อใดสื่อสารถึงความรู้สึกของผู้แต่ง

- ก. ขวลา
- ค. ดวงจกกลับ

- ข. ดวงดาเรศ
- ง. ตรอมละห้อย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗-๑๐

เมื่อนั้น	พระบิดรองค์พระจักรกฤษณ์
จึงเรียกพระรามมานั่งชิด	ทรงฤทธิ์มีราชบัญชา
พ่อจะให้ครองสมบัติ	สืบวงศ์จักรพรรดินาถา
จงตั้งอยู่ในทศธรรมา	เป็นตราชูโลกทั้งไตรดาล
เจ้าจงเลี้ยงเสนาพลากร	ให้ถาวรตั้งร่มพฤกษาศาล
เอาความสัตย์สุจริตเป็นประธาน	คือรากแก้วกิ่งก้านดอกใบ
อันฝูงสัตว์จตุบาทหวิบาท	จะเกลื่อนกลาดมาพึ่งอาศัย
จงเอาเมตตานั้นแผ่ไป	ดั่งกลืนดอกไม้อันตระการ
จะหอมขจรทุกประเทศ	เย็นเกศไปทั่วทิศาสา
ทานนั้นต่างผลโอฬาร	หวานให้บำเหน็จโดยตรา
แก้ห่มเสนีรีพล	ประชาชนยาจากถ้วนหน้า
ตัดโลภเอาความกรุณา	เป็นปัญจมหานที
ไหลมาไม่รู้สุดสิ้น	อาบกินเป็นสุขเกษมศรี
อย่าเบียดเบียนไพร่ฟ้าประชาชี	ให้มีความเดือดร้อนเวทนา
น้ำเย็นฝูงปลาที่อาศัย	ปักษาพึ่งไม้ใบหนา
ปากกว้างย่อมมีมฤคา	พากันมาอยู่สำนักร
จงแผ่เดชาวรายศ	ให้ปรากฏเกียรติไปทั่วไตรจักร
แก้มนุชย์เทวัญคนธรรพักษ์	ลูกรักจงฟังพ่อสอนไว้ ฯ

บทละครเรื่องรามเกียรติ์, พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

๗. ข้อใดคือสาระสำคัญของบทอ่านนี้

ก. ปากกว้างย่อมมีมฤคา พากันมาอยู่สำนักร

ค. จงตั้งอยู่ในทศธรรมา เป็นตราชูโลกทั้งไตรดาล

ข. พ่อจะให้ครองสมบัติ สืบวงศ์จักรพรรดินาถา

ง. อย่าเบียดเบียนไพร่ฟ้าประชาชี ให้มีความเดือดร้อนเวทนา

๘. จากบทอ่าน ข้อใดไม่สื่อถึงเหตุที่ส่งผล “ให้ปรากฏเกียรติไปทั่วไตรจักร”

ก. ปากกว้างย่อมมีมฤคา พากันมาอยู่สำนักร

ค. เจ้าจงเลี้ยงเสนาพลากร ให้ถาวรตั้งร่มพฤกษาศาล

ข. ตัดโลภเอาความกรุณา เป็นปัญจมหานที

ง. จงเอาเมตตานั้นแผ่ไป ดั่งกลืนดอกไม้อันตระการ

๙. จากบทอ่าน ข้อใดกล่าวถึงผลจากคำสอนของพ่อ

ก. เป็นปัญจมหานที

ค. เย็นเกศไปทั่วทิศาสา

ข. จงแผ่เดชาวรายศ

ง. คือรากแก้วกิ่งก้านดอกใบ

๑๐. คำที่พิมพ์ตัวหนาในวรรคใดไม่ได้กล่าวถึงบุคคลเดียวกัน

ก. ทรงฤทธิ์มีราชบัญชา

ค. เจ้าจงเลี้ยงเสนาพลากร

ข. พ่อจะให้ครองสมบัติ

ง. พระบิดรองค์พระจักรกฤษณ์

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๒

หอยมีชีวิตอยู่ในโลกมาเป็นเวลานาน ซากดึกดำบรรพ์ของหอยที่ขุดพบเป็นหลักฐานบอกได้ว่า หอยเกิดมาตั้งแต่ช่วงยุคต้นแคมเบรียน (Cambrian) หรือเมื่อประมาณ ๕๕๐ ล้านปีมาแล้ว หอยที่เกิดขึ้นก่อน เป็นพวกแรก ๆ คือ หอยฝาชีโบราณและหอยกาบเดี่ยวซึ่งเปลือกไม่เป็นเกลียว เช่น หอยหมวกจีน หอยงอบ ต่อมาหอยมีวิวัฒนาการโดยพัฒนารูปแบบของระบบร่างกายและพฤติกรรม ทำให้ดำรงชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำรงเผ่าพันธุ์มาจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันพบว่ามีหอยและสัตว์จำพวกหอยอยู่ไม่น้อยกว่า ๑๒๐,๐๐๐ ชนิด มีจำนวนชนิดมากเป็นที่สองรองจากแมลง พบแพร่กระจายอยู่ทั่วโลก ทั้งในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง และบนบก โดยพบในทะเลมากที่สุด มีความหลากหลายทั้งรูปร่าง สี ลวดลาย และขนาด เช่น หอยทากจิ๋วบางชนิดมีขนาดยาวเพียง ๐.๑-๐.๒ เซนติเมตร ส่วนหอยมือเสือมีขนาดยาวถึง ๑.๓๗ เมตร

คำว่า “หอย” ในความหมายของคนทั่วไปมักหมายถึงเฉพาะพวกที่มีเปลือกแข็งหุ้มตัว เช่น หอยเป่าฮื้อ หอยหนาม หอยเต้าปูน หอยแครง หอยแมลงภู่ แต่ในความหมายของนักวิทยาศาสตร์สาขาชีววิทยา หมายถึง สัตว์ในไฟลัมมอลลัสกา (Phylum Mollusca) ประกอบด้วยหอยกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งพวกที่เรียกว่า “สัตว์จำพวกหอย” คือพวกหอยคล้ายหนอน ลิ่นทะเล ทาก และปลาหมึก เนื่องจากสัตว์เหล่านี้มีรูปแบบพื้นฐานของระบบร่างกาย และการพัฒนาของตัวอ่อนเป็นแบบเดียวกับหอย ส่วนสัตว์บางกลุ่มที่มีชื่อเรียกว่า หอย เช่น หอยเม่น หอยปากเป็ด แต่มีรูปแบบของร่างกายรวมถึงการพัฒนาของตัวอ่อนเป็นคนละแบบกับหอย ไม่จัดให้เป็นหอย

สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน

โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม ๑๘

๑๑. ข้อมูลใดเกี่ยวกับหอยที่ไม่ได้กล่าวถึงในบทอ่าน

ก. ชนิด	ข. วิวัฒนาการ
ค. แหล่งที่อยู่อาศัย	ง. อาหารการกิน

๑๒. ข้อใดไม่ถูกต้องตามบทอ่าน

- ก. นักวิทยาศาสตร์ระบุว่าหอยทุกประเภทมีเปลือกแข็งหุ้มตัว
- ข. หอยมีวิวัฒนาการทั้งรูปแบบของระบบร่างกายและพฤติกรรม
- ค. หอยและสัตว์จำพวกหอยมีจำนวนชนิดเป็นที่สองรองจากแมลง
- ง. หอยฝาชีโบราณและหอยกาบเดี่ยวเป็นหอยที่ถูกค้นพบในช่วงแรก ๆ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๓-๑๕

สายลมที่พัดผ่านรอบตัวเรา จะไม่เป็นเพียงสายลมพัดเย็นให้เราคลายร้อน แต่ด้วยความพยายามของมนุษย์กำลังทำให้สายลมกลายเป็นไฟฟ้าสีเขียว แหล่งพลังงานสะอาดให้กับมวลมนุษยชาติในอนาคต

ลมเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่ไม่มีวันหมดและเป็นพลังงานหมุนเวียนที่สะอาด ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม มนุษย์เราจึงคิดค้นและพัฒนากังหันลม เพื่อเปลี่ยนพลังงานจากการเคลื่อนที่ของลมให้กลายเป็นไฟฟ้า โดยใช้กังหันลม (Wind Turbine) ทำให้พลังงานที่ได้นี้เป็น “ไฟฟ้าสีเขียว” เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

.....

ประเทศไทยได้ใช้ประโยชน์จากลมมากกว่า ๔๐ ปีแล้ว โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้ติดตั้งกังหันลม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๑ โดยมีขนาด ๑ กิโลวัตต์ ๑๘.๕ กิโลวัตต์ ๐.๘๕ กิโลวัตต์ และ ๒ กิโลวัตต์ อย่างละ ๑ ชุด เพื่อเป็นต้นแบบในการศึกษากังหันลมที่สถานีพลังงานทดแทนแหลมพรหมเทพ กฟผ. จ.ภูเก็ต ซึ่งจ่ายไฟฟ้าเข้าสู่ระบบได้สำเร็จในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถือเป็นครั้งแรกที่พลังงานไฟฟ้าจากกังหันลมสามารถเชื่อมโยงเข้ากับระบบจำหน่ายไฟฟ้าได้ หลังจากนั้นปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ติดตั้งกังหันลมขนาด ๑๐ กิโลวัตต์ เพิ่มอีก ๒ ชุด เพื่อศึกษาเพิ่มเติม และแม้ว่าปัจจุบันกังหันลมเหล่านี้จะปลดออกจากระบบผลิตไฟฟ้าแล้ว แต่ก็นับเป็นก้าวสำคัญของการศึกษาศักยภาพของพลังงานลมในประเทศไทย

ไม่ใช่ที่ไหนก็ติดตั้งกังหันลมได้ จากการศึกษาพบว่าพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ต้องเป็นพื้นที่ที่มีความเร็วของลมเฉลี่ยมากกว่า ๖ เมตรต่อวินาที มีภูมิประเทศที่เปิดโล่ง เช่น บริเวณชายฝั่งทะเลหรือภูเขาสูง ที่มักจะมีการไหลผ่านอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางลมค่อนข้างคงที่ นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความใกล้ชิดกับชุมชน กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งพื้นที่สถานีพลังงานทดแทนแหลมพรหมเทพนั้นมีคุณสมบัติเหมาะสม ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ กฟผ.จึงติดตั้งกังหันลมขนาด ๑๕๐ กิโลวัตต์เพิ่ม ซึ่งถือว่าใหญ่ที่สุดในประเทศไทยในขณะนั้น

ที่นี้สายลมก็ไม่ได้เป็นแค่ลมที่พัดผ่านไปเฉย ๆ แล้ว แต่จะเป็นแหล่งพลังงานสำคัญที่ช่วยเสริมให้การเปลี่ยนผ่านทางพลังงานของประเทศไปสู่พลังงานสะอาดตามเป้าหมายได้อย่างมั่นคง

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๑๓. ข้อมูลใดไม่สอดคล้องกับบทอ่าน

- ก. พลังงานลมไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
- ข. การติดตั้งกังหันลมต้องเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสม
- ค. กังหันลมเปลี่ยนพลังงานจากการเคลื่อนที่ของลมให้กลายเป็นไฟฟ้า
- ง. การติดตั้งกังหันลมมักติดตั้งบริเวณที่มีลมแรงลมไม่สูงมากและพัดผ่านอย่างรวดเร็ว

๑๔. ข้อใดคือสาระสำคัญของบทอ่านนี้

- ก. การคิดค้นพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ข. การติดตั้งกังหันลมเพื่อผลิตไฟฟ้าในประเทศไทย
- ค. ประเทศไทยใช้ประโยชน์จากกังหันลมมาเป็นเวลานาน
- ง. สายลมคือแหล่งพลังงานสะอาดที่สำคัญของประเทศไทย

๑๕. จากบทอ่าน ควรตั้งชื่อเรื่องตามข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

- ก. พลังงานหมุนเวียนไร้มลพิษจากธรรมชาติ
- ข. ต้นแบบกังหันลมของประเทศไทยสู่พลังงานสะอาด
- ค. การเดินทางของสายลม กว่าจะเปลี่ยนพลังงานสีเขียวเพื่ออนาคต
- ง. ก้าวสำคัญของการศึกษาศักยภาพของพลังงานลมในประเทศไทย

๑๖. บทอ่านนี้ควรตั้งชื่ออย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด

- ก. เครื่องใช้ไฟฟ้าน่ารู้
- ค. ๖ วิธีป้องกันเครื่องใช้ไฟฟ้าดูดในฤดูฝน

- ข. วิธีปฏิบัติในการติดตั้งเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ง. ป้องกันไฟดูดด้วยการติดตั้งเครื่องตัดไฟ

๑๗. ข้อมูลใดไม่ปรากฏในบทอ่าน

- ก. วิธีการดูแลผู้ถูกไฟดูด
- ค. วิธีการป้องกันภัยจากอุปกรณ์ไฟฟ้า

- ข. การตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ง. ข้อควรปฏิบัติหลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสร็จ

ปรุงเพิ่ม เติมจิ้ม ชิมซุบ

ปริมาณโซเดียมที่คาดไม่ถึง

โซเดียม (Sodium) เป็นแร่ธาตุที่จำเป็นต่อร่างกาย แต่การบริโภคในปริมาณที่มากเกินไป อาจก่อให้เกิดโรคต่างๆ เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง และโรคไต ได้

โซเดียมในเครื่องปรุง				
				
เกลือ 1 ช้อนชา โซเดียม 2,000 มิลลิกรัม	น้ำปลา 1 ช้อนโต๊ะ โซเดียม 1,300 มิลลิกรัม	ซีอิ๊วขาว 1 ช้อนโต๊ะ โซเดียม 1,260 มิลลิกรัม	ผงปรุงรส 1 ช้อนชา มีโซเดียม 815 มิลลิกรัม	ผงชูรส 1 ช้อนชา โซเดียม 600 มิลลิกรัม

จิ้มน้อย เติมน้อย ชะลอไตเสื่อม		ลดชด ลดโซเดียม น้ำซุปลดด้วยดวง (100 กรัม)	
			
น้ำจิ้มสุกี้ 1 ช้อนโต๊ะ (16 กรัม) โซเดียม 363 มิลลิกรัม	น้ำจิ้มแจ่วฮ้อน 1 ช้อนโต๊ะ (16 กรัม) โซเดียม 515 มิลลิกรัม	น้ำซุปลดแจ่วฮ้อน โซเดียม 629 มิลลิกรัม	น้ำซุปลดเผ็ดล่า โซเดียม 620 มิลลิกรัม
			
น้ำจิ้มไก่ 1 ช้อนโต๊ะ (16 กรัม) โซเดียม 207 มิลลิกรัม	น้ำจิ้มซีฟู้ด 1 ช้อนโต๊ะ (16 กรัม) โซเดียม 351 มิลลิกรัม	น้ำซุปลดน้ำดำ โซเดียม 555 มิลลิกรัม	น้ำซุปลดต้มยำ โซเดียม 536 มิลลิกรัม
			
ซอสมะเขือเทศ 1 ช้อนโต๊ะ (15 กรัม) โซเดียม 163 มิลลิกรัม	ซอสพริก 1 ช้อนโต๊ะ (17 กรัม) โซเดียม 246 มิลลิกรัม	น้ำซุปลดกระดูกหมูน้ำใส โซเดียม 241 มิลลิกรัม	น้ำซุปลดกระดูกหมูน้ำขุ่น โซเดียม 239 มิลลิกรัม

ควรบริโภคโซเดียมไม่เกิน 2,000 มิลลิกรัมต่อวันหรือเทียบเท่า เกลือ 1 ช้อนชา (5 กรัม)
เมื่อเอ่ดล่ยแล้วไม่ควรได้รับโซเดียมเกิน 600 มิลลิกรัมต่อมื้ออาหาร

๑๘. จากข้อมูลที่ปรากฏ ข้อใดไม่ได้กล่าวถึง

ก. ปริมาณของโซเดียมในเครื่องปรุง

ข. ส่วนผสมของเครื่องปรุงชนิดต่าง ๆ

ค. ปริมาณการรับประทานโซเดียมต่อวัน

ง. อันตรายจากการรับประทานโซเดียมในปริมาณมาก

๑๙. ข้อใดมีโซเดียมน้อยที่สุดในปริมาณการรับประทานที่เท่ากัน

ก. น้ำจิ้มไก่

ข. น้ำจิ้มสุกี้

ค. ซอสพริก

ง. ซอสมะเขือเทศ

๒๐. หากนักเรียนต้องการลดโซเดียม ควรเลือกรับประทานน้ำซุ๊ปในข้อใดมากที่สุด

ก. น้ำซุ๊ปต้มยำ

ข. น้ำซุ๊ปน้ำดำ

ค. น้ำซุ๊ปแจ่วฮ้อน

ง. น้ำซุ๊ปกระดูกหมูน้ำข้น

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “การอ่านคือการเรียนรู้ที่ยั่งยืน” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๒-๑๕ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที